

פורים חט"ז שיחה ב'

בפורים היה קבלת כללות התורה ברצון, ולכן נקבעו ג' במצוות המיוחדות דפורים באופן דהוספה על החיוב הרגיל. ענין קבלת התורה הוא היציאה מגדרי האדם - "פרחה נשמתן", ולכן צריך להרבות במתנות לאביונים, כי זה ששמחתו הוא מזה שמשמח אחרים מראה שיצא ממציאיותו.

על הפסוק (אסתר ט, כז) "קיימו וקיבלו" איתא בגמרא (שבת פח, א) דבשעת מתן תורה "כפה עליהם את ההר כגיגית כו' מכאן מודעה רבה לאורייתא", אך ה"מודעה רבה" נתבטלה כש"הדר קבלוה בימי אחשוורוש". וצריך להבין מדוע לא עשו זכר לענין העיקרי הזה דקבלת כללות התורה ברצון?

והביאור: כשהאדם מקיים את התורה ברצון אזי עושה בהוספה יותר מכפי החיוב.

וזה נרמז בג' מצות המיוחדות דפורים, דענין הקריאה ישנה כבר, אך בפורים הוא בהוספה שהרי קוראים גם בלילה. ומשלוח מנות הוא להרבות ברעות, שההוספה היא שצריך לחפש את רעהו כדי לקיים מצוות ואהבת לרעך כמוך. ובמתנות לאביונים ההוספה היא שעליו לחפש את העניים.

אך צריך להבין מהו ההוספה לפי הטעמים האחרים המבארים שמצוות מתנות לאביונים ומשלוח מנות כדי שכולם יוכלו לקיים מצוות סעודת פורים.

ויובן בהקדים דברי הרמב"ם שצריך להרבות במתנות לאביונים יותר ממשלוח מנות כי "אין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים כו' דומה לשכינה כו'". שמזה שמביא ענין זה בהלכות פורים, ולא בהלכות מתנות עניים, משמע שזהו בהוספה על החיוב דצדקה.

והענין, שבמגילה משמע שמשלוח מנות ומתנות לאביונים הם המשך לזה שימי הפורים הם ימי משתה ושמחה. ובענין השמחה דפורים מביא הרמב"ם "חייב אדם להשתכר עד שירדם בשכרותו". והביאור בזה: כדי לקבל את התורה על האדם לצאת מגדרי השכל שלו, על דרך שבמתן תורה פרחה נשמתן על כל דיבור ודיבור. שעל ידי התפשטות הגשמיות אפשר להגיע קרוב למעלת הנבואה. ועל דרך דברי הרמב"ם שהנביאים התנבאו אחר שתפול עליהם תרדמה.

ולכן מפני שפורים הוא ענין קבלת התורה, לכן צריך להשתכר ולהירדם ולצאת ממציאיותו.

ולכן צריך להרבות במתנות לאביונים, אף שגם שאר המצוות ענינם שמחה, כי זה ששמחתו הוא מזה שמשמח אחרים הוא הוראה שיצא ממציאיותו. ודוקא על ידי זה הרי הוא דומה לשכינה.